

vise, hvor vanskelig den hele Stilling er med Underrettsdommere; jeg vil kun bede ærede Medlemmer see efter i den Fortegnelse over Pensioner, som følger med det forelagte Finantslovsforslag, og de ville da see, hvor dyrt det er for Staten at blive af med Underrettsdommere, som Regjeringen ikke længere anseer for skikke til at kunne forvalte Retspleien; Regjeringen bliver dømt til paa Statens Vegne at betale dyrt, for at blive af med en uheldig Underrettsdommer. Det ligger ikke væsentlig hos Personerne, men det ligger væsentlig i Instituttet, det ligger væsentlig deri, at vi have, for blot at holde mig til en eneste Ting, 196 — nei, saamange er det ikke, thi de ere ikke alle Auktionsdirecteurer, men en Mængde Auktionsdirecteurer, der bruges som Underrettsdommere, og det er Feilen.

Dersom jeg ikke iforveien havde begjæret Ordet og paa den Maade var kommen til at udtale mig nu, skulde jeg ikke have optaget Sagen, saaledes som den ærede Forslagsstiller stillede den mellem ham og mig; jeg kunde rolig have ladet dette Spørgsmaal ligge; men dersom jeg nu gjorde dette, efterat jeg er kaldet til at tale, vilde det see ud, som om jeg tillagde det den allermindste Berettigelse og Betydning; men det er det, jeg ikke gjør, og det skal jeg nu nærmere komme ind paa. Det ærede Medlem sagde, at naar vi kom ind paa denne Sag — jeg troer, det var hovedsagelig paa denne Sag. — saa laae der et stort aabent Gab mellem os — jeg troer, det omtrent var de Udtryk, han benyttede sig af. Hvad nu netop dette Tilfælde angaaer, saa seer jeg ikke, at der ligger noget væsentligt Gab mellem os, siden jeg fra første Dieblik af har raadet til at lade dette Lovforslag komme videre, og jeg har ikke sat nogen Grændse for de Ønster, jeg havde om, hvorvidt det skulde komme; thi for mig maa det gaae saalangt, det kan komme; men jeg har kun gjort opmærksom paa, at det efter den højeste Grad af Sandsynlighed ikke kan komme langt, ikke længere end om — for at tage en Lignelse — det ærede Medlem vilde bygge en Jernbanevei og kjøre med Locomotiv uden iforveien at have beredet Banen, hvorpaa Skinnerne skulde lægges; han vil kjøre over en knudret Vasse, et bjergigt Underlag; men at

lægge sine Skinner løse derpaa og da kjøre med Locomotiv derover, det lader sig ikke gjøre. Men, som sagt, jeg har ikke villet hindre det ærede Medlem i, under Sagens Behandling at komme til den Erkjendelse, at jeg ikke har havt Urret, naar jeg, hvergang der tidligere har været Spørgsmaal om denne Sags Fremme fra hans Side, har sagt til ham: kom først frem med et Forslag, som retter paa de Brøst, der ere ved den nuværende Retspleie, og forbered Sagen saaledes, at naar der kaldes paa Rævningsretterne, de da ikke blive en Byrde. Jeg har sagt: see ogsaa denne Sag fra det finantsielle Standpunkt og lad det ikke blive en Speculationsfog for de Planter, der under Universitetets særlige Bemyndelse voxe op til Storbommere (Ufbrydelse). Jeg synes det var Storbommere, allensfals Planter var der, og Universitetet møder med dem. Det er denne altfor store og stadige Omhu for disse Planter, som gjør Øynet i disse Sager ikke ganske klart for Mange, og det er det Spørgsmaal, som i en meget væsentlig Grad har ligget imellem det ærede Medlem og mig.

Jeg skal nu gaae ind paa Sagen, saaledes som det ærede Medlem søgte at stille den mellem os, efterat han havde omtalt dette Gab, uden dog nøie at sige, hvori det bestod. Det ærede Medlem behandlede Sagen, saavidt jeg kunde skjønne, psykologisk-philosophisk-historisk; han søgte at opdage, hvordan min egentlige Bessaffenhed var, og han søgte saagar i mine Bloedsdraaber, som de vare komne til mig efter hans Mening i Slægtfølge, og deraf vilde han bevise den Forkjærlighed, jeg skulde have for den personlige Absolutisme, og at det var en af Grundene, hvorfor jeg var Rævningsretterne imod. Det klinger besynderligt, at jeg skulde have arvet, om det nu saa var, thi jeg veed ikke med Sikkerhed, at det var min Stamsfader her i Landet, Andet deraf end det, der passer til Tid og Omstændigheder. Men hvad gjorde denne Mand dengang? Han traf sin Konge undertrykt af Stænder, og det hovedsagelig af en Stand, som dengang var den, der vidste at tilvende sig alle Embedsindtægter og al Styrelse her i Landet, nemlig Adelen; han saae dengang intet andet Middel til at knække den — og man kan begribe det, da det laae i Ner-